Az állam mint házasságközvetítő.

Írta: Szilágyi Géza.

A nemi kérdés megvitatására összehívott szaktanácskozáson az előzetesen közzétett tárgysorozat szerint »az állami házasságközvetítő iroda dolgával is szándékoznak foglalkozni.

A hivatalos tájékoztató el nem árulja, hogy a kormány körében megszületett eszméről vagy pedig a szaktanácskozás valamelyik tagjának ötletéről van-e szó, de akár hivatalos terv ez az iroda, akár magánidea, megérdemli, hogy ne a humorista pajzán tréfálkozásának dobjuk oda prédául, hanem a benne megnyilvánuló elvnek a kedveért komolyan foglalkozzunk vele.

Az üzletszerű és hivatásos házasságközvetítésnek voltaképpen az volna a célja, hogy házasságkötés végett összehozzon oly embereket, akik máskülönben nem ismerkedhetnének meg egymással és nem kerülhetnének együvé. Ha a házasságközvetítők csak egymáshoz illő, egymásnak megfelelő, egymást kiegészítő embereket boronálnának össze, akkor ellenük — a jósolás kérdését ezúttal kirekesztve lényegbevágó komoly kifogást nem lehetne tenni, sőt az elismerést sem lehetne megtagadni tőlük. A házasságközvetítők azonban csakis az összeboronálásra törekednek, nekik csupán a végső eredmény a fontos, arra azonban egy pillanatig sem gondolnak és nem is gondolhatnak, hogy a házasulandók testi és lelki tulajdonságai — amelynek megismerésére egyáltalán nincs is módjuk — csak némiképpen is azzal biztatnak-e, hogy a létrejött házasság harmonikus és boldogító együttélés lehessen. Az üzletszerű házasságközvetítés a rábeszélés, a gyengéd erőszakolás, a megtévesztés, a furfang minden fajtájával él, csakhogy a lépre került áldozatokat ki ne bocsássa hálójából mindaddig, míg meg nem tették kötelességüket, azaz még nem kötötték meg a közvetítő díjat esedékessé tevő házasságot.

Egy pillanatra sem tudom elképzelni, bár a legrosszabb bat is könnyen el tudom képzelni, hogy az állami házasságközvetítő irodák a tervezőik vagy kigondolóik föltevése szerint berendezésükben vagy eszközeikben akár a legtávolabbról is hasonlítanának a magánosok vezette mostani házasságközvetítő irodákhoz. De tovább kell mennem: egyáltalában nem tudok nemhogy tiszta, de. még akár csak zavaros képet is alkotni arról, hogy az állam miképpen tervezné az ő teremtette házasságközvetítő irodáinak célszerű megszervezését és berendezését. Meg vagyok győződve róla, hogy ezt mostanában még azok sem tudják, akik a hivatalos jellegű házasságközvetítő irodának tervét fölvetették.

Az első pillanatban operett-ízű terv azonban mégsem kinevetni való. mert az az elv, az a mindenképpen komoly elv van mögötte, hogy az államnak igen is kötelességei vannak a házasságközvetítés körül, az államnak, amelynek nem utolsó hivatása polgárai boldogságának lehető elősegítése és biztosítása, feladatai közé tartozik az állampolgárok házasságának, de nem akármilyen, hanem boldogsággal biztató házasságának a megkönnyítése és előmozdítása is.

Modern felfogás szerint melyik házasságkötés hordja magában a jövendő boldogságnak, pontosabban szólva, boldogséglehetőségnek a komoly ígéreteit? Az a házasságkötés, amely oly férfit és nőt egyesít, akik az élet teljessége közepeit, maguk választotta és a tehetségüknek megfelelő hivatásuk körében, egyéni erejük kifejtésére legalkalmasabb munkájuk közben, tehát a legalaposabban, a legközelebbről, a legkendőzetlenebbül ismerhették meg egymást és éppen e különös megismerés sugalló hatása alatt jutottak arra a meggyőződésre, hogy válhatatlanul egymás mellett a helyük és élettársakul egymást kell megválasztaniuk. Ez a választás lesz a külső körülményektől legkevésbbé befolyásolt legszabadabb választás, amely ugyan szintén nem rekeszti ki teljesen és véglegesen a tévedésnek az embertőt mégis csak elválaszthatatlan lehetőségét, de azért a legtöbb biztosítékot nyújtja arra, hogy egymáshoz illő és méltó, egymást kiegészítő és megtestesítő egyéneknek boldogságot ígérő kötése lesz a házasságkötés.

Mennél műveltebbek, felvilágosodottabbak, tisztább lelküek, önállóbbak az emberek, a lelki szellemi és gazdasági kultúrának mennél nagyobb magaslataira jutottak fel, annál inkább lesznek képesek arra, hogy kölcsönös megismerésből támadt vonzalmon, a legtartalmasabb és legállandóbb vonzalmon alapuló házasságot kössenek, a boldogságot csökkentő vagy lehetetlenítő mellékkörülményeket annál biztosabban tudják kirekeszteni választásuk során, annál könnyebben köthetnek mindenfajta rabságból kiszabadult emberekhez méltó házasságot. Mennél nagyobb és egyetemesebb valamely államban a kultúra, annál több a lelkileg, szellemileg és gazdaságilag fejlett ember. Mennél több pedig az ilyen ember, annál nagyobb lehet a párválasztásnál a helyes választás lehetősége, s annál nagyobb lehet az egymáshoz illő és egymásnak boldogítására képes párok a száma is.

Teremtsen tehát az állam elsőrendű gazdasági kultúrát, amivel megszázszorozza a kereseti alkalmakat és kiszélesíti a házasságok gazdasági alapját. Teremtsen elsőrendű jogi kultúrát, amivel véget vet a nők jogfosztottságának és igazságossá nemesiti a házasságok jogi alapját. Teremtsen elsőrendű testi kultúrát, amivel föllendíti a közegészségügyet és egyúttal a jövő nemzedék érdekében is, erős pillérekre helyezi a házasságok fizikai alapját. Teremtsen elsőrendű lelki és szellemi kultúrát, amivel tisztább látásra, mélyebb belátásra neveli az embereket és új lehetőségeket nyújt a házasságok erkölcsi alapjának.

Mindezeket teremtse meg az állam, — kötelessége megteremtenie! — s a gazdasági, jogi, közegészségügyi, közművelődési meg nevelési reformok nyomán megsokasodnak, megkönnyülnek és sikerültebbé válnak majd a házasságkötések.

Több kultúrát az állami élet minden terén! He ezt megvalósítja az állam, a legideálisabb, a legáldásosabb és a legáldottabb házasságközvetítő lesz belőle.